

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Noi și Sași.

Sibiu, 17 Februarie n.

În congregația din urmă a comitatului Sibiu, ținută în 6 Februarie n., s'a întâmplat un lucru, pe care nu-l putem trece cu vederea. Deși deci cu o întârziere oarecare, din motive neatârătoare de noi, venim să spunem despre ce era vorba în această congregație.

Concetățenii nostri sași au aflat de bine să prezenteze congregației spre votare o rezoluție, de înțelesul, că proiectata reformă administrativă, cu care se ocupă tot mai mult cercurile guvernamentale, și care ar avea de urmare numirea funcționarilor administrativi din partea puterii de stat, și nu mai mult alegerea lor din partea consiliilor municipale, — e nefavorabilă pentru comitatul Sibiului, deci congregația să iee poziție în contra ei și să trimită reprezentare guvernului și dieței, cerând, ca comitatul să li se lase dreptul și pe mai departe de a-și alege funcționarii.

Românii, cari formează o mică minoritate în congregație au declarat prin rostul dlui Dr. Liviu de Lemény, că ei nu votează, nici pentru acceptarea rezoluției, nici pentru respingerea ei, fiindcă ei nici din sistemul de alegere de acum nu au folos, de oarece nu li se dau amplitudinii cari li s'ar cuveni, după forțele lor numerice, nici din sistemul de numire a funcționarilor din partea guvernului nu vor avea folos, căci și atunci vor avea, ca și acum, un număr minimal de funcționari din neamul lor la administrație, chiar și în comitatele în preponderanță majoritate românești.

Lucrul e în cea mai perfectă ordine. Sașii și-au spus dorințele, că lor nu le convine să numească guvernul funcționari în comitatele în cari ei sunt stăpâni, ci cer să li se lase dreptul și pe mai departe de

a și-i alege ei, iar Românii și-au spus jalea și durerea, că pentru ei e rea alegerea, dar rea are să fie și numirea. Ei deci nu se pot însufleți, nici pentru una, nici pentru alta.

Declarația aceasta, foarte inofensivă, a bătut însă un cuiu în capul colegei germane din loc, care în numărul dela 8 Februarie vine și analizează acest caz „caracteristic și instructiv”, — cum îl numește. Spune, că declarația aceasta e numai o continuare a fapturilor din trecut românești, îndreptate toate în contra proprietății naționale săsești, însă pe nedreptul, pentru că aceea ce au Sașii în stăpânire, e o „avere curat săsască, din capul locului, la care, după Dumnezeu și după dreptate, nu are dreptul de a fi părtaș nime dintre nesași, nici măcar cu un filer; e o proprietate, care a fost dată în secolele trecute exclusiv Sașilor, pentru contraserviciile aduse țării, și nici decum celorlalți locuitori întâmplători de pe teritoriul săsesc”...

Afirmația aceasta e cam hazardată; pentru că ea poate să formeze credința cea mai curată a tuturor Sașilor, dar analizată istoricește, cu greu va putea suporta critica obiectivă. Dar despre aceea a poate altădată. Acum să rămânem la declarația Românilor, făcută în congregația din urmă a comitatului Sibiu, și referitoare la numirea funcționarilor administrativi din partea guvernului, deci referitoare la reforma, care la nici un caz nu are să fie favorabilă pentru Sași.

Negreșit, că era mai bine pentru Sași, dacă și Românii se solidarizau cu ei și cereau împreună respectarea autonomiei municipale, și lăsarea dreptului în mâna comitatelor de a-și alege ele funcționarii administrativi; și Românii hotărât că așa și făceau, dacă își mai aveau și ei comitatele lor românești, cu funcționari proprii, pe cari le-au avut odinioară, și pe cari le-a desființat guvernul unguresc, din motive patriotice.

Dacă am mai avea Făgărașul de odinioară, Năsăudul, Chiorul, Zărandul, Severinul, și alte vre-o două-trei comitate, în cari noi eram stăpâni pe la începutul erei constituționale, sigur că ne-ar zăcea acum și nouă în interes, ca funcționarii administrativi să fie și pe mai departe aleși de consiliile municipale, iar nu numiți din partea guvernului, cu desconsiderarea totală a intereselor populației dela sate; iar interesul acesta ne impunea datorința, să sprijinim și se votăm rezoluțiunea Sașilor, prezentată în congregația din urmă a Sibiului.

Dar acest interes, aceasta solidaritate, trebuia să ni se arate și nouă la timpul seu din partea compatrioților nostri sași. Însă nu ni s'a arătat! Întrebăm, că atunci, când guvernul lui Tisza Kálmán, cel sdobitor de naționalități, a venit și a desființat rând pe rând comitatele românești, contopindu-le în altele, ori arondându-le astfel, ca în ele elementele neromâne să fie decizătoare, unde erau compatrioții nostri sași? Care dintre deputații lor și-a ridicat atunci cuvântul în dietă, pentru a apăra interesele Românilor, identice cu cele de acum ale Sașilor? Care dintre comitatele săsești a luat atunci vre o rezoluție de protestare în contra nedreptății ce s'a făcut Românilor? Care dintre ziarele săsești s'a făcut atunci ecoul nemulțămirilor, cari clocoteau în piepturile românești?

Nici unul! Atunci de ce se așteaptă, ca Românii să facă pentru Sași aceea ce Sașii n'au voit să facă pentru Români: să le apere comitatele?.. Meditați domnilor, asupra lucrurilor și veți veni la convingerea, că atitudinea de acum a Românilor din comitatul Sibiului e psihologică pe deplin motivată și justificată.

Nu acuzăm pentru trecut pe nimeni. Nu facem imputări compatrioților nostri sași, cari erau buni bucurători că și-au putut salva atunci

comitatele lor de primejdie, dar vrem să arătăm corectitatea punctului de vedere al Românilor din comitatul Sibiului, născută din logica lucrurilor întâmplate. Incolo, ca oameni iubitori de adevăr și de dreptate, ne vedem îndemnați să recunoaștem, că administrația făcută de funcționarii de naționalitate săsască e mult superioară administrației maghiare, pentru că e lipsită cu totul de multele și revoltătoare șicane, pe cari poporul nostru dela țară are să le îndure, pe dreptul, pe nedreptul, dela funcționarii administrativi maghiari, pe cele mai multe locuri. Deosebirea o cunoaște numai cel ce a văzut cum se face administrația și de către unii și de către alții. Dăm deci cu plăcere acest certificat de bună și corectă purtare administrației făcute de organele săsești, fără a ne schimba, firește, părerea, că cea mai bună administrație e totuși cea făcută de oameni de un neam și de o lege cu poporul.

Alegerea dela Șimleu. Marți s'a făcut alegerea de deputat în cercul electoral al Șimleului. A fost ales candidatul Barabás Béla cu 1587 voturi. Candidatul Românilor, Dr. Victor Deleu, a primit 917 voturi.

Alegerea din Cîsnădie. Er. Joi, a fost ales cu aclamațiune deputat a dietă domnul Gustav Reissenberger, vicecomite pensionat al comitatului Sibiu, în cercul electoral al Cîsnădiei, comitatul Sibiului.

Din parlament. În dietă s'a terminat discuția generală asupra legii despre privilegiul bănoilor austro-ungare. Mai au să rostească vorbirile finale cei ce au prezentat proiecte de rezoluțiuni.

Adunarea dela Arad. Adunarea populară, ținută ieri, Joi, în Arad, a fost foarte succesă. Au vorbit fruntașii Dr. Aurel Vlad, Dr. Vasile Lucaciu, Vasile Goldiș și Dr. Bontescu. Sau primit cu mare însuflețire rezoluțiunile prezentate din partea comiteului.

FOIȘOARĂ.

Despre Mănăstiri.

De Dr. At. M. Marienescu.

I. Mănăstirea sfântului Ioan Botezătorul în cetatea Morisena. (Anii 1000—1038.)

Istoria acestei mănăstiri o știm din viața Sfântului Gerard, episcopul bisericii din Morisena.¹ Scot din ea următoarele:

(Lecțiunea a V-a). Iară crescând numărul credincioșilor, Gerard a edificat lui Dumnezeu biserici în multe orașe. Biserica principală însă a fundat-o în onoarea Sfântului George, celui mei prețios martir al lui Cristos, pe țărnișele râului Morisene (Murăș). Dela numele râului, și reședința sa episcopescă a numit-o Morisena, pe care fericitul rege Stefan a înăvuit-o cu zestri dăruite.

(La pag. 212 nr. 8). Când regele Sfântul Stefan a venit la Alba (Székesfehérvár) pentru sărbătoarea Fecioarei preacurate, a venit și Sfântul Gerard și atunci regele a zis celor de aproape: Nu veți permite ca el (Gerard) să se ducă de aci; să aștepte încă puțin, până ce cu ajutorul lui Dum-

nezeu voi învinge pe Achtum, inimicul meu, și-i voi da lui (Gerard) cetatea Morisena, că în ea să se ordoneze de episcop. Mănezi regele, Sfântul Stefan, l-a chemat la sine și între altele a zis lui Gerard: „Iată ți-am dat ție episcopatul cetății Morisena”.

(La pag. 214 nr. 10). În zilele acelea, atare principe cu numele Achtum locuia în cetatea Morisena; puternic tare, care după ritul Grecilor a fost botezat în cetatea Budin (Vidin, din Bulgaria) și se gloriifica foarte tare în virtute și în puterea sa. Avea însă șapte soții pentru sine, ce în religione creștină permis nu era. Iară Achtum nici decât nu a fost îndemnat, ca regelui Stefan să-i dea onoare, încrezându-se în mulțimea oștilor și nobililor săi, asupra cărora și-a exercitat domnia sa. Și el avea o mulțime nenumărată de cai neîmblânziți, afară de aceia și caii pe cari păstorii la casele lor îi țineau sub pază. Avea el și turme de vite fără sfârșit, cari toate aveau îngrijitorii lor; pe deasupra mai avea Achtum pământurile sale alodiale și curți, și și-a surupat și puterea peste sarea regelui, ce se scobora pe Morosio (Murăș) în jos, și în părțile lui până la Tisa, făcându-și tributarii și păzitori, și cu tributul său au închis toate.

Iară el (Achtum) a primit potestatea dela Greci și în numita cetate Morisena a edificat mănăstire în onoarea Sfântului Ioan Botezătorul, organizând în ea abate (egumen) cu monahi (călugări) greci, după ordinea și ritul Grecilor. Căci acelui bărbat (lui Achtum) îi servia țara dela râul Keres (Cris ung. Körös) până către părțile transilvane și

pană la Budin (Vidin) și la Zeren (Szöény, Severin) pe cari toate le a închis sub potestatea sa.

Când el (Achtum) purcedea în fruntea mulțimii armatelor lui, pe rege (Stefan) nici cât mai puțin nu îl băga în samă. Și era atare ostaș al regelui, foarte onorat cu numele Chanadinus (Cianadin) care pe ceilalți i-a întrecut cu demnitatea și căroră Domnul (regele) pe acela (Cianadin) l-a propus. Acesta a fost acusat la Domnul lor cu gravă păcă, pentru care Domnul s'a cugetat ca să-l omoare pe Cianadin, și când își socotia timpul, ca să-l omoare, Domnul a vorbit cu el, ce lui Cianadin planul nu i-a fost ascuns. De unde Cianadin fugind pe sub ascuns totuși s'a reîntors la regele și acesta pe Cianadin convertindu-l pentru Cristos l-a botezat. Dar regele voind a esperia credința lui, și el desfășurând secretele Domnului său, regele a înțeles, că Cianadin cu înșelăciune a venit la el.

Din aceste regele cunoscând fidelitatea și perseverența lui Cianadin, a grăit către optimații săi: „Pregătiți-vă de războiu în contra lui Achtum, adversariul meu, și să ocupăm țara lui”. În această vorbire a mai examinat pe Cianadin, întru cât fidelitatea lui și mai deplin să se probeze. Și când Cianadin auzise aceste, tare s'a bucurat și regele a mai adăus zicând: „Alegeți dintre voi astfel de bărbat, care să fie ducele nostru în bătaie”. Iară cei provocați răspunzând ziseră: „Și cine s'ar putea afla mai apt decât Cianadin?” Pe acesta l-a făcut lor duce. Cianadin a răspuns: „Precum Domnului meu, regelui îi place, așa creștinilor; creștin nou sunt, nu de mult botezat. Vreau să mă supun unui războiu

¹ Rerum Hungaricarum monumenta Arpadiana, de Stephanus Ladislaus Endlicher. Sangalli 1849. La pag. 102: Lectiones de Sancto Gerardo episcopo et martyre. Manuscrisul s'a aflat: E breviori strigoniensi sec. XIII. iară la pag. 205 se află: Ex codice Lunaetunsi bibliotecae palatinae Vindobonensis. Sfântul Stefan a domnit între 1000 și 1038, iară Sfântul Gerard a murit la 1047.

Perversitatea în istoriografia ardeleană.

De Ioan Mateiu.

Quis nescit primam
esse historiae legem, ne
quid falsi dicere audeat?
Cicero, De oratore.

I.

În numărul întâi de pe 1911 al „Unirii” din Blaj, s'a publicat un răspuns iscălit Z. Păclișan privitor la o recenzie a mea apărută în nr. 123 și 124 pe 1910 ai „Telegrafului Român”.

Răspunsul pe lângă multe erori tipografice cuprinde și un leghion de falșuri îndrăznețe, cari cer neapărat să fie rectificate.

Recenzia mea a fost ce-i drept cam aspră, dar justificată, după cum se va vedea și din cele ce urmează. De altfel sunt dispus să cred, că în privința „calumniilor și injuriilor” nu m'am putut nici măcar apropia de mai mult sau mai puțin „reverendissimele” fețe închinătoare „Romei mici”, fețe cari pe terenul violențelor stilare, au isbutit totdeauna să se ridice la cel mai înalt record posibil, nu numai pe teren științific, ci și pe cel național-religios.

Cu această anticipație să trecem în examinarea „argumentelor” dlui Păclișan.

Dsa declară, că cele aproape zece (deci tot zece!) coloanele dă 'n vileag: „pentru restabilirea adevărului istoric și pentru apărarea cinstei sale literare, la care ține mai mult decât la ori ce pe lumea asta”.

Mai întâi povestea cu Cernăianu.

Am fost în drept să-l numesc agent al catolicismului, îndată ce susținea din răspuneri două ziare, ai căror editori catolici făceau cea mai întinsă propagandă papistă. Astăzi firește pot să am o părere mai rezervată, în urma lămuririlor sale din nr. 8 al României creștine (1910) — al cărei nume greșit l-am dat prin un evident lapsus calami.¹

Toate acestea însă nu slăbesc afirmația, că broșura lui Cernăianu are un fățiș caracter de propagandă catolică și de execrabilă falsificare a adevărului istoric. Dovada se găsește în concludsiile de osândă ale tuturor istoricilor de seamă. Imi place să cred, că dl Dobrescu știe să pună mai presus de preocupările personale adevărul istoric și nu se poate scoborâ la aprecieri false, menite să-i compromită reputația științifică.

¹ De altfel nu în modul cum procedează Cernăianu în „România creștină”, se servește opera de regenerare și înălțare a unei biserici.

Tot așa cred și despre recensentul din „Tribuna” și „Revista teologică”, care nu e un „scrib de contrabandă”, cum are tupeul să-l stigmatizeze dl Păclișan, ci unul din cei mai buni istorici de azi. E o afirmație fantezistă a spune, că nu aduce argumente împotriva lui Cernăianu, ci numai injurii.

Și recensentul din „Viața Românească” nr. 8 — 1910, p. 316, argumentează serios contra lui Cernăianu.

Că nici dnul Iorga nu aprobă acest pamflet, se vor vedea din notița care în întregime sună așa: „În sens antiortodox se tratează biserica și românismul de C. Cernăianu — un pseudonim? care a concurat la un premiu al facultății de teologie. Lucrare inteligent făcută. Discuția e însă oțioasă. Suntem ce suntem. Nu în domeniul confesional avem a face reformele cele mari.”² Puțin spirit critic e de ajuns pentru a pătrunde în adevăratul înțeles al acestor cuvinte, înțeles care de sigur nu ese în favoarea dnului Cernăianu.

Păclișan însă, ca să arete enorma valoare a cărții, reproduce din nr. 8 al „Conv. Lit.” (1909), rândurile amestecate ale unui incompetent iscălit cu inițialele V. G. (care probabil e papistașul Vladimir Ghika, marele patron de odinioară al lui Cernăianu, despre care se afirmă, că are un rol însemnat în scrierea și tipărirea cărții din chestiune) și exclamă biruitor: „Vedeți, cum a pus critica istorică competentă cartea dlui Cernăianu la indexul lucrărilor infecte?”

Vedem, da. Foarte vedem. Și iată cum. Preferim păreriile istoricilor Dobrescu, Lupaș, Iorga și chiar ale diac. Popescu care a descoperit plagii la C. și ignorăm înseilările fără valoare ale unei foarte obscure celebrități istorice, cum e V. G., al dtale. Pentru că ori cum, vei recunoaște, cred, și dta, că pe terenul istoric zece cuvinte ale sus numiților scriitori prețuiesc mai mult, decât zece măji de palavre seci și fade ale — să zicem, lui V. Ghika ori altuia „eiusdem farinae”.

Prin uimare e de prisos să mai lungim vorba și să mai dovedim pe a cui parte stă dreptatea.

II.

Tardivele exhibiții ale lui Păclișan urmează așa:

„Toate celea (o mostră de impecabile cunoștințe gramaticale care se repetă în mod stereotip pretutindeni) scrise despre mine și cartea mea, afară de afirmația că sunt ab-

² Neamul Rom. Lit. 1909 p. 736.

solvent al facultății teologice din Budapesta, sunt neadevăruri, susținute cu un cinism revoltător”.

Noi vom cerca să arătăm cu dovezi, că toate infatigabilele d-sale opintiri din elucubrația prezentă, sunt nu numai pure jonglerii insipide, ci în același timp și niște etalări de un falș regretabil, umoristic chiar. Am scris în recenzia mea, vorbind despre primejdiile unui prozelitism religios în Ardealul românesc, următoarele: „E o nenorocire că tinerii noștri sunt trimiși pe lângă înlăturarea școalelor noastre, în institute romano-catolice (teologice) unde un întreg sistem nu urmărește pregătirea științifică a elevilor, ci mai vârtos adaptarea lor pentru anumite scopuri de prozelitism îngust și condamnat, cu po-negrirea sistematică a bisericilor, din care se întâmplă ca ei să nu facă parte. Așa ies apoi de aici oameni prefăcuți radical, cu mentalitate schiată, cu suflete strâmbe și șterse, gata să se răboiască și să calomnieze în orice clipă trecutul și instituțiile nu numai străine de ei, ci chiar ale neamului căruia aparțin”.

Am exprimat această părere, care într'adevăr circulă în mintea tuturor oamenilor conștienți de triste rezultate naționale, ce se culeg pe urma cercetării școlilor de teologie romano-catolică. M'am gândit la Ungvár, Pesta și altele ca acestea din Ungaria, unde cultura teologică ce se câștigă e atât de puțin creștină și atât de mult confesională. Șovinismul confesional fanatic care se infiltrează aici, a produs de multeori cea mai tristă dihanie, pe urma căreia cultura națională și neamul nostru a suferit pagube incalculabile. Dovezi sunt, și actualitatea poate servi cu pilde din belșug. Dar cui bono?

Un învățământ înțelept se desface însă cu putere din această tristă realitate, pe care de atâtea ori n'am vrut s'o înțelegem: mai multă iubire de neam, și mai puțin ego-centrism sau xenomanie în domeniul confesional.

Acestea fiind gândurile mele, e în adevăr „cea mai mare infamie” din partea dlui Păclișan, să inventeze în socoteala mea intenții pe cari nici odată nu le pot avea, declarându-mă prin un infect proces deductiv, calumniator al lui Clain, Șincai, Maior, Bunea etc.

Binevoește, te rog, a lua la cunoștință, dumneata și alții ca dumneata, că am în suflet o dragoste mult mai mare și mai sfântă pentru acești luceferi ai neamului meu decât dumneata pentru cei 2929 de

unguri ai dtale,¹ cari asudau de învățătură în veacul al XV-lea la universitatea din Viena, întemeiată, cum spui, de principele Rudolf la 1365, an, dacă se poate extraordinar de important pentru istoriografia românească, plus memorabilul 1175 când mai mulți clerici, tot unguri și aceștia, învățau la Paris dragă Doamne, pentru luminarea de obște a țărânimii ungurești, într-o vreme deci, când bieții de noi trăiam, din pricina afurisirii de slavonism, într-o cumplită barbarie asiatică...

Clain, Șincai și Maior, s'au știut însuși pentru idealuri mult mai frumoase decât acela al unui prozelitism religios, îngust și detestabil. Deși biserica Romei umbla în rușul capului, să facă din ei niște apostoli ai papismului, „acești tineri, însă din institutul de „propaganda fide” din Roma, n'au venit înarmați cu zelul catolic trebuitor pentru o propagandă catolică ce se aștepta dela ei, ci s'au întors la părinții lor de pe Târnave cu sufletul înflăcărat de amintirile glorioase ale unui trecut îndepărtat, pe care ei îl înțelegeau ca fiind al neamului nostru. Vrajiți de amintirile acestea, ei au început să propoveduiască o evanghelie nouă: *evanghelia românismului* (și nu a papismului!) care a prins pe îndelete, dar a isbutit în cele din urmă să deschidă o cale largă, priincioasă și sigură pentru dezvoltarea neamului românesc.”²

De altfel pentru a-ți da prilej să te convingi despre îndreptățirea afirmațiilor mele cu privire la spiritul ce domnește în școlile romano-catolice, mă văd totuș silit a-ți servi cu niște probe din cele mai edificative.

Nu voi aduce un „schismatic”, ci las să vorbească însuși catolicul Petru Maior, un om, prin urmare căruia ești dispus să-i dai și dta crezământ. Iată ce lucruri spune acest mare istoric:

„Ba și acum se află unii și prin părțile noastre, cari învățând la Roma teologia socotesc că numai acelea sunt adevărate, care le-au auzit la Roma și doar sângele și l-ar vărsa pentru monarhia Papei O! de-ar fi apărut Dumnezeu neamul românesc de acest fel de oameni învățați și teologi! cari numai cu autentică, cu tifl și cu vâlfa ce au în haine și în locul lăcașului său vreau să învingă pe toți, de spun ceva dela Roma să taci, se înlemnești, să caști gura. De arăți din sfinții părinți, din so-

¹ Cf. Biserica și Românismul, p. 17-18.

² Dr. I. Lupaș. Privire scurtă asupra istoriei Românilor dela 1526-1821. Luceafărul jubilar, 1906 p. 316.

nou. Eu sunt gata a veți și a muri cu voi. Să pornim dară și să ne răboim în contra inamicilor, ai Domnului meu rege”. Cuvântarea e bună prevedere în ochii tuturor, iară el adunând oastea, toți au eșit la răboiu, și când au trecut Tisa, au început lupta în contra lui Achtum și a ostii lui. Și s'a făcut pocnitură și sunet mare, și a ținut răboiul până la amiază, și au căzut vulnerați mulți și de aici și de acolo, din amândouă părțile.

De unde oastea lui Cianadin apucând fuga, s'a ascuns în tufele despini dela Kukynér (Kökény) și în Zenreg și peste tot în Kanyssa (Canija) până la Ticia (Tisa). Iară Cianadin în acea noapte și-a măsurat loc pentru castru (tabără) lângă atare deal, ce mai târziu s'a numit Orosianus. Iară Achtum a pus castelele sale în câmpul cu numele Nagunc. Iară exploratorii (spionii) amânduror părților străjuind, de aici și de acolo discureau unii cu alții. Iară Cianadin în noaptea aceea neputând dormi s'a rugat către Sfântul George martirul,¹ ca să-i mijlocească ajutor dela Domnul cerului, și-i promise, că dacă va învinge pe inamic, va ridica o mănăstire pe locul unde a Ingenunchiat, rugându-se. Fiind el foarte obosit de lucru mult, adormi. În vis i se arătă un leu, stând la picioarele lui, și leul îi zise: Omule, ce dormi? Școală iute, bate toba, eși la răboiu, și vei învinge pe inamic! După ce s'a deșteptat, i se părea că are putere ca doi oameni. Chemă oastea și spuse tuturor visul său. Soldații, auzind acestea, lăudară pe Domnul zicând: „Kirie

¹ În locul zăului Mars, ca zău de răboiu la Romani, popoarele creștine au substituit pe Sfântul George.

eleison, Christe eleison, Pater noster!” Și plecară la bătaie fără zăbăvă, așteptând ajutor din cer prin sfântul martir George, care a binevoit a li se arăta în chip de leu.

Și în acea noapte oastea noastră a atacat pe Achtum care zăcea pe câmp; unii și alții au năvălit în contră, și Achtum întorcându-și spatele a început fuga. Dar Achtum fu ucis pe locul bății de cătră oamenii lui Cianadin, și capul lui tăindu-se l-au trimis regelui; și în aceea zi au început jafuri multe, și toți s'au umplut de bucurie mare, din cauză că inamicul regelui a căzut în luptă.

Iară corpurile creștinilor, cari au căzut în bătaie, aducătorii le-au dus în Morosvár (Morisena) și le-au îngropat în cimiterul Sfântului Ioan Botezătorul, în mănăstirea Grecilor, pentru că în acea provincie, în aceste timpuri, altă mănăstire nu era. Iară călugărilor acelui loc, acelei cetăți, alt teren li s'a dat, — dar Cianadin pe călugări nu i a respins, ci în starea aceea, în care au fost aflați, a iertat să rămână.

Făcându-se acestea, Cianadin pe egumenul zisei mănăstiri, în onoarea sfântului Ioan Botezătorul, cu atari frați călugări l-a dus la locul, unde leul i-s'a arătat în vis, și unde a făcut semnul încâtva cunoscut, și a promis Sfântului George să îplinească, și în aceea zi Cianadin a pregătit un ospăț mare societății sale. După aceea trecând Ticia (Tisa) a venit la regele. Dar capul lui Achtum era deja acățat deasupra turnului porții cetății.

Iară regele văzând pe Cianadin s'a bucurat cu mare bucurie; dar pe Gyula soțul lui, peste toți l-a ridicat cu laude, ce auzind Cianadin zăbind a zis: „Dacă Gyula,

capul lui Achtum l-a adus la regele, pentru ce nu a adus și limba lui, dacă el a ucis pe inamicul regelui?” Căci a mințit Gyula, când a prezentat capul lui Achtum, zicând că el ar fi ucis pe adversarul regelui. Și când capul a fost așternut regelui, ca să-l vadă și deschizându-se gura, limba nu s'a aflat. Gyula pentru minciună a fost scos din curtea Domnului rege.

Iară Cianadin scoțând limba lui Achtum, a arătat-o, și din partea regelui a fost ridicată, și pe urmă pe Cianadin l-a făcut de principe domenis regis (de principele curții regesti), și al curții lui Achtum. Regele a mai vorbit, că din ziua aceasta, cetatea aceea nu se va mai chema Morisena, ci cetatea Chanadina, pentru aceea, „pentru că Cianadin a ucis pe inamicul meu, și vei fi comes (főispán) acelei provincii, și acea provincie sub titlul numelui său să se numească provincia (comitatus) Chanadiensis până în generațiune.”

După acestea Cianadin venind la locul, unde a văzut leul în somn² a zidit mănăstire (catolică) în onoarea sfântului George martirul, introducând aci pe numiții greci monahi din mănăstirea sfântului Ioan Botezătorul la oltă cu egumenul.

(Va urma)

¹ Este orașul Magyar Csanád, în comitatul Csanád, azi are numai 559 de case. Unii cred că aici a fost Morisena, care apoi a căpătat numele Csanád.

² Ungurește leul se cheamă oroszlány. Cianadin în vis a văzut leul, și unde l-a văzut, dealul l-a numit Oroszlámos.

boare și din istoria cea veche a bericiei, asupra poveștilor lor, îndată ești schismatic și mai rău decât eretic. Trebuie înaintea acestora toți să plece capetele, să-i chemi Rabi, domnule, Măria ta, și alte titluri ce se împotrivesc cinului călugăresc. Și în acestea lucrând li se pare că atunci țin mai tare canoanele bericești și aduc slujbă lui Dumnezeu. O, vremi! O, obiceiuri! Dar Romei încă din vremurile cele de demult începuse a-i răsări coarne, care după curgerea vremilor mai tare și mai tare au crescut, cât în sută a patra așa grăia sf. marele Vasile, dascălul a toată lumea, despre Roma: *Scârbitu-m'am de mândria bericiei aceia*.¹⁾

Cred, că sunt destul de elocvente aceste cuvinte clare.

NOUȚĂȚI

† Mihail Popoviciu, protopresbiter român gr. ort. în Orșova, deputat congressional și sinodal, etc. a decedat subit în etate de 74 ani, Sâmbătă în 11 Februarie n. la 4 ore p. m. regretat de toți câți l-au cunoscut. Rămășițele pământești ale defunctului s'au rădăcit din locuința proprie și transpus în biserica parohială din Orșova, Marți în 1/14 Februarie, la 9 ore a. m., de unde după ceremonialul presoris s'au așezat spre vecinică odihnă în cripta familială din Orșova. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Conferințele Asociațiunii. Dămăneacă în 19 Februarie n. a. c., în sala festivă a Asociațiunii, dl. Victor Stanciu va ține o conferință despre „*Dragostea în natură*”. Inceputul la orele 5 precise.

Hymen. Doamna Elena Gherman din Botez și dl. Alexandru Tăușan, învățător în Găbud, fidanțați.

— Maria Simțion și Petru Mohan își anunță cununia, care va avea loc Dămăneacă, în 19 Februarie st. r. 1911, la orele 3 după amiază, în biserica română gr.-or. din Sibiu, suburbiul inferior.

Promoție. Luni a fost promovat doctor în știința teologiei, la universitatea din Cernăuți, domnul Ioan Mardăru din Sâmbăta superioară.

Prelegere populară. Comitetul despărțământului Dicosănmărtin al „Asociațiunii pentru literatură română și cultură poporului român” va ține în 19 Febr. 1911 Dămăneacă la orele 12 din zi în comuna Blăjel o prelegere populară, la care invită pe toți aceia din comuna Blăjel și jur, cari doresc înaintarea în cultură a poporului român.

† Haretini Branea născ. Staja, soția parohului Ion Branea din Muieru, după un lung și dureros moribund în anul 63 al etății și al 45 al al fericiitei sale căsătorii, în 9 Februarie a. c. a trecut la cele eterne. Inmormântarea i s'a făcut Sâmbătă în 11 Februarie a. c. la 1 oră p. m. O dihonească în pace!

† Vad. Virgilia Eneșcu, n. Tipeiu, din Sebeșul săsesc, după un moribund greu și îndelungat, Luni, la 8 1/2 ore seara, s'a mutat la cele vecinice, în anul al 36 lea al vieții și al 4 lea a văduviei sale. A fost inmormântată Mercuri, în 15 Februarie n. la 3 ore d. a. în cimitirul bisericii ortodoxe române din Sebeșul săsesc. În veci amintirea ei!

Contribuiri pentru „Muzeul școlar”. Pentru înființarea muzeului școlar cu mai mult înțeles la direcțiunea seminarului „Andreian” oferte în bani dela: George Conta par. în Cincin-mare 10 cor., Iordani Curcubăta par. în Badila 10 cor., Ioan Fodorean par. în Gălești (prot. Abrud) 2 cor.

Principe persian în școală românească. Tânărul principe din Persia, Hanul Mustafa Mirza, înrudit de aproape cu actualul șah al Persiei, se află de mai mult timp la studii în școala de cadeti din București. Principele se spune, că este un elev inteligent, silitor și vorbitor. El de 18 ani, vorbește bine românește și nemțește, are un temperament deschis și este foarte mult iubit de toți profesorii și camarazii săi.

Deficit. Rezultatul financiar al expoziției universale din Bruxelles este un deficit de 1.446.000 franci. Din acest deficit statul va plăti un milion, iar restul va fi plătit de comitetul organizator al expoziției.

Moartea lui Rotschild. În Viena a murit zilele trecute baronul Albert Rotschild, în etate de 67 ani. Era șeful firmei Rotschild, care dispune de o avere de zece miliarde. După moștenirea rămasă în urma lui Albert Rotschild statul austriac încasează taxe de moștenire în sumă de 20 milioane.

Aviz. Domnișoarele și domni din Sibiu, cari doresc să danseze jocuri naționale cu ocazia Balului Asociațiunii ce se va ține la 5 Martie n. a. c., sunt rugați să se prezinte Luni, în 20 Februarie a. c. seara la orele 8 și 1/2 în sala festivă a Muzeului Asociațiunii.

Victimele bericiei. Deputatul din Dama, cunoscutul antialcoolist Celișev, a ținut zilele acestea în parlamentul rusesc o cuvântare împotriva stricăciunilor produse de alcoolism în Rusia. Celișev a dovedit pe temeiul datelor și cifrelor, că în țara sa mor în fiecare an un milion de oameni în urma consumării fără cumpăt a băuturilor spirtoase. Mortalitatea aceasta provenită din alcoolism, a zis oratorul, se poate mai ales observa în săptămâna Paștilor, la sărbătorile Crăciunului și la Rusaliu.

O mulțumită. În broșura „Otodon-sia și naționalitatea română” pag. 22 s'a strecurat o regretabilă inexactitate istorică, zicându-se, că singur preotimea din protopresbiteratul Sibiului a refuzat „ajutorul împărătesc”, oferit de guvernul unguresc în condițiuni contrare interesului Bericiei. Și mulțumesc cu recunoștință dlui Dr. I. Lupăș, că în Nr. 11 al „Telegrafului Român” din acest an a publicat „O rectificare” arătând că și preotimea din tractul Săliște a refuzat „banii lui Iuda vânzătorul”. Ba, îmi aduc acum aminte, că pe lângă protopresbiteratul Săliște s'au asociat celui de Sibiu încă unul ori două protopresbiterate din arhidieceză. București, 31 Ianuarie 1911. Pr. Simeon Popescu.

† George Herbay, fost primar opidan și președinte al corporațiunii grănteresti și al comitetului par. rom. gr. ort. din Dobra a decedat în 12 l. c. la 8 ore seara în etate de 66 ani. A fost înmormântat în 14 Februarie n. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

„Cordiana”, institut de credit și economii societate pe acții în Fofeldea, își ține adunarea generală ordinară Dămăneacă în 12 Martie n. la ora unu d. a. Bilanțul anului trecut e încheiat cu un profit urdat de 16.950 cor. 04 fileri. Capitalul social e de 120.000 coroane.

Un salvator. În apropierea Brașovului s'a aprins Sâmbăta trecută casa agronomului Gheorghe Achim. Cei din casă au ieșit spăriați afară; însă în grabă au uitat într-una din odăi un copilaș de un an. Din întâmplare o truă de husar, sub conducerea căpitanului Weisbäcker, făcea exerciții de arme în partea locului. La porunca numitului căpitan soldații au sărit de pe cai și s'au apropiat de foc, ca să-l stingă. Weisbäcker la rândul său, cu primejdia vieții sale a pătruns în interiorul casei, care era aproape să se prăbușească, și a salvat copilășul. Fapta a fost comunicată superiorilor ofiterului.

Accident. Din Deva se scrie, că tânărul Ioan Olariu, scriitor la un avocat, voină să treacă peste șinele dela gara acestui oraș, s'a împiedecat, a căzut și a fost călcat de locomotiva unui tren de mărfuri. Roata mașinei i-a rupt amândouă picioarele. Nenorocitul a fost transportat la spital.

Lui Columb. În memoria descoperitorului Americii se va înălța în Buenos Aires un monument uriaș, făcut de un sculptor din Roma. Monumentul, care este aproape gata, se ridică pe cheltueala coloniei italiene din pomenitul oraș american. Figura lui Columb este înaltă de 6.25 metri, iar blocul de marmoră cântărește 38 de tone.

D'ale asentării. Lista celor obligați la asentare, născuți în 1890, 1889, sau 1888, și aparținători Sibiului, se află expusă la magistratul din loc, în secția pentru afaceri militare (Strada Fleischer nr. 4 ușa 4), lista pot fi întregită sau rectificată până în 19 Febr. nou, în orele înainte de amieză. Tragera la sorți (pentru cei născuți în 1890) se va face Luni în 20 Februarie în sala dela m-g strat.

In fum. Statul nostru a încasat pentru fabricarea de tutun în anul 1910 suma de 132 milioane coroane, cu vreo 9 milioane mai mult decât în 1909.

O nouă statuă a împăratului August a fost descoperită în Roma. Statua înfățișează pe împăratul roman August din vremea aceea, când — după vorba istoricului latin Suetoniu — marele înmărat era copleșit de ani și de boală. Brațele statuei sunt rupte până la cot; în co'o totă statuă este bine păstrată și impunătoare. Alcatuită din mai multe bucăți de marmoră în diferite culori, nouă descoperire este una dintre cele mai prețioase ale arhologiei romane, atât din punct de vedere istoric, cât și artistic.

In contra malariei. Un medic din Breslau a întrebuințat Salvarsanul (leacul Ehrlich) într'un caz de malarie. Un negustor, care venise din Kamerun, cu boala aceasta, încercase să se vindece cu chinină, însă fără rezultat deplin. După câteva injecțiuni de Salvarsan, bolnavul a scăpat cu desăvârșire de frigurile malarice și e deplin sănătos.

Birou de informații în Budapesta. Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus din numărul nostru de astăzi.

Intregire. Suntem rugați să publicăm următoarele: În raportul publicat în „Telegr. Rom.” Nr. 130/910, asupra a 20-a Insotire de credit Raiffessen din Rusia, raportorul n'a găsit de cuviință să amintească și de persoana subscrisului care a fost cel întâi subscris în lista membrilor de însoțire, și numai după aceea la stăruința mea s'au îndemnat și ceilalți membri a subserie. După constituire observând unii, că învătătorul voiește a figura de casar și contabil, — ceea ce la alte institute nu există, — au declarat cătră subscrisul, în ziua următoare, că ei nu mai voiesc a fi membri la aceea însoțire, ca să pășească, cum au pățit și alții în asemenea cazuri, iar asigurându-i, că până va fi subscrisul, președinte în comisiunea de supraveghere, nu li se va întâmpla nimica rău, s'au liniștit. — Fac întregirea aceasta, din respect cătră adevăr, — rugănd pe raportor să fie totdeauna sincer și obiectiv în raportul său. On. redacțiunile „Tribuna” și „Vocea Poporului” cari încă au înregistrat această știre, sunt rugate a publica această întregire în interesul adevărului N. Platoș, paroh.

Din Așotin ni se scriu următoarele: Credinciosul popor din comuna Așotin tractul protopresbiterat al Cohalmului, după multe lăcrășuri ce a avut a le purta pentru susținerea școlii străbune și mult persecutate, singura școală în acest ținut săcuesc, așa numit Erdővidék, în toamna anului trecut 1910 cu bucurie a putut vedea visul realizat și scopul ajuns; adică a-și vedea școala gata, după cum pretinde legea școlară în vigoare. În prezent acest popor este mângăiat sufletește văzându-și școala scăpată de furtune și în școală având un învățător harnic în persoană D-lui Ilie Székely. Mare a fost bucuria acestui popor în sara anului nou, când tânărul învățător în fața unui public foarte numeros din loc și jur, care nu mai încăpea în spațioasa sală de învățământ, a ținut cu tinerimea din loc o producțiune teatrală bine reușită. După producțiune, care a durat până la 11 1/2 ore din noapte, a urmat un vesel dans până cătră dimineată. Venitul acestei producțiuni după detragerea speșelor e de 53 coroane, care sumă a intrat în cassa bericiei, și este merit pentru a se procura reevitate în școală. D-lui Ilie Székely, de care poporul leagă bune speranțe, merită laudă.

Viață socială.

Concert în Cluj Tinerimea universitară română din Cluj invită la concertul pe care-l aranjează sub patronajul domnilor Vasile de Stroescu, Iosif Șerău Salușiu, Dr. Iosif Gall, George Pop de Băsești, Partenie Cosma, Dr. Nicolae Oncu, Dr. Ioan Mihu, Dr. Teodor Mahali, Anton Moșonyi de Foen, Dr. Vasile Lucaci, Dr. St. C. Pop, Dr. Alexandru Vaida, Vasile Goldiș, Dr. Aurel Vlad, Dr. Iuliu Maniu cu concursul doamnelor: Veturia Triteanu și Virginia Dr. Băsiota, al d. șoarei Lucia Mureșan și al domnului Stefan Mărcuș, în folosul augmentării fondului dăruit de Vasile de Stroescu, Dămăneacă în 5 Martie st. n. 1911 în „Redată”. Prețul de intrare: De persoană 4 cor. de familie 10 cor. Inceputul punct la 8 ore seara. Suprasolviș se primesc cu mulțumită și se vor publica. Adresa casarului: Vasile Pașca Cluj, Kolozsvár, Bánya-utca nr. 2.

Concert în Brașov. Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor din Brașov și Săcele dă, cu colaborarea distinsei și apreciatei artiste Dna Veturia Triteanu, în 14/27 Februarie a. c. în sala cea mare a Redutei din Brașov concert și petrecere cu dans. Dama se pot prezenta fie în toalete, fie în costume naționale. Biletele se vând în librăriile Ciurcu și Mureșanu, și seara la cassă. Inceputul la 8 ore seara.

Din Brad.

— 25 Ianuarie v.

Trăim în luna sinoadelor parohiale, adevărate sărbători pentru preoții vrednici, adevărate clipe de înălțare pentru parohieni, când li s'a da prilej să audă din gura vrednicilor slujitori ai altarului, cum bericea cea vie apucă pe calea mântuirii, cum școala ort. română tot mai bine își pricepe chemarea, cum averea bine chivernisită treptat sporește. Întăriți suflătește prin cuvântul lui Dumnezeu rostit prin gura arhierului totdeauna la zile împărătești; încălzii prin sporul ce școala bine condusă îl arată în cele neperitoare: parohienii par-că din prisosința inimilor iau asupra crucea lui Cristos, alecă cu însuflețire primesc a suportar sarcini nouă.

Astfel numai pot să-mi exolic, cum noi brădenii conduși de un bărbat idealist, de un vrednic următor al marilor apostoli, cu unanimitate și însuflețire am hotărât în sinodal ordinare de azi următoarele lucruri frumoase:

1. Să ne procurăm cărțile bisericești tipărite cu ortografia cea nouă latină;
2. Să pregătim planul și preeliminarea de spese pentru ridicarea unei biserici corespunzătoare unei parohii centrale;
3. Să trimetem din sinul nostru o comisiune de 3 inși la Ven. consistor și E. o. Sa Par. Arhiepiscop și Mitropolit, ca să ne denumească fără amânare un învățător vrednic la locul vacant;
4. Să ne îngrijim tot noi după lege și regulament de administrarea averii sf. noastre biserici, și alte lucruri frumoase și mărețe.

Întărește, Doamne, în inimile noastre duhul înțelegerii tale și ne ai mântuit.

„Domn Duhul este, și unde este Duhul Domnului acolo este libertatea” — zice Pavel. Celișev.

Balul din Făgăraș.

Făgăraș, în 31 Ianuarie 1911.

Onorată redacțiune! La insulta „dusă celor 10 preoți și șefului lor în „Gazeta Transilvaniei” și în alte jurnale pentru participarea la balul „Crucei roșii” din Făgăraș, ținut în zilele trecute, mă rog să binevoiți a publica și din parte-mi următoarele reflecțiuni:

Cei 10 preoți și șeful lor sunt cu mult mai buni Români decât scriitorul insultelor, dovadă că la alegerile trecute de deputați dietali au votat toți cu candidații naționali, și că ei au mai recomandat asta și poporenților lor, din care cauză probabil unora li s'a și suspendat congrua, iar altora li s'a detras banii de cotel. Dar și mai mare dovadă este lupta ce o poartă și acei preoți, ca toți colegii lor, pentru susținerea școalelor confesionale din parohiile lor greu atacate.

Când acei preoți și alți fruntași s'au hotărât a participa la petrecere, aranjată cu scop atât de filantropic, cum este și balul „Crucei roșii”, n'au făcut aceasta pentru interesul lor, ci pentru interesul cel mare al bisericii și al poporului din aceste părți, au făcut-o pentru promovarea împăcării mult dorite și pentru o pornire mai spre bine și în aceste părți.

Ortodoxul.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” revistă literară și artistică Nr. 4. 1911, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: I. Lupăș: Anonimi. G. Roncea: La o casă... (poezie). Victor Eftimiu: Insiră-te, Mărgărite... Alice Calogăru: Cântec de fus (poezie). P. Pădure: Trase repede un voinic... (poezie). Al. Cazaban: Vina „Cochetei”. Vasile Stoica: Trez clipele... (poezie). I. Boroia: Shakespeare: Iuliu Caesar. Em. Gârleanu: Singură, sub cer!... Dări de seamă: Il. Chendi: Fără suflet, de Victor Eftimiu; Feciorul și alte năvele, de Radu Baltag; Așa i-a fost sorie, de Ion Chirulanov. Cronică: Biblioteca populară a „Asociațiunii”. Revistele și actualitatea. „Magazin”. O nouă bibliotecă populară. Legenda cu „Școala nouă”. „Legende și tradiții”. Poza Redacției. Ilustrațiuni: Grigorescu: Fetița pescarului (colecția Carada). Grigorescu: Portret (colecția Carada).

¹⁾ Petru Maior, *Procanon*, publicat de C. Er-biceanu, București. 1894 p. 47.

Nr. 21/1911.

[60] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din Stena se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele sunt: salar 1000 coroane, din care 600 coroane din repartitie dela credincioși, iar 400 coroane întregire dela stat, 3 stâng. □ lemne de foc, grădina școlii și locuința în edificiul școlii.

Primele două cincuenalii după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală se solvesc jumătate dela stat, jumătate dela biserică, iar cincuenaliile ulterioare dela stat.

Învățătorul este deobligat, a învăța pe copii răspunsurile liturgice, a-i conduce și cânta cu ei în biserică și a ține strana în biserică la utrenie și vecernie în Dumineci și sărbători.

Învățătorul este deobligat, să locuiască în edificiul școlii.

Cererile cu documentele prescrise să se trimită la subsemnatul oficiu protopresbiterial. Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial.

Cohalm, în 1 Februarie 1911.

Titu V. Gheaja,
protopresbiter

Szabenvármegye alispánjává.

Szám: 1186/911.

(56) 1-3

Pályázati hirdetés.

Szabenvármegye ügyházi járában elhárulást folytatva üzemelőn jó tényleges áru t. b. utmesterei által betöltésére ezzel pályázatot hirdetek.

Ezen állással járó illetmények a következők:

1. Évi 800 korona fizetés és fizetés-jellegű valóságos évi 200 korona szolgálati bér.
2. Évi 120 korona lakté.
3. Évi 60 korona iroda és szertár bér.

4. Utaltatvány címen a kénített th. utalmál km-ként 10 korona, kénített utalmál km-ként 5 korona.

Pályázók kötelesek kimutatni, hogy a törvényhatósági utmesterek szolgálata viszonyairól működésük és hivatalos teendőiől szóó szabályrendelet 2 §-ában előírt képességi vizsgát letették illetve ezt letenni kötelesek.

Felhívom mindezt, hogy ez az állást elnyerni óhajtják, hogy szatályszertben felszerelt és a vármegyei Főispán Urhoz címzett pályázati kérvények t. valamint nyelvismereteket igazoló okmányokat a V. Ü. Sz. 4 §-a értelmében 1911 évi március hó 18-ig hozzám nyújtsák be, mert későbbben bekérő pályázatok tekintetbe nem vétetnek.

Nagyszeben, 1911 évi február hó 10 én.

Fabritius
alispán.

Se cantă practicantii

pentru o librărie din România, 1-2 băieți. Pentru informațiuni mai de aproape a se adresa la Librăria arhidiecezană în Sibiu.

(59) 1-2

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** birou de informații și

Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză — dau în restimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgentez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvare favorabilă.

Fac tot felul de mijlocuri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

(38) 1-

L. Olariu,

Budapesta, Lajos utca 141 III/19.

Aviz!

Casa din Mihăleni a fondului gimnaziului român gr.-or. din Brad potrivită pentru crăsmă și prăvălie este de închiriat dela **Februarie a. c.** Chiria anuală e dela 500 cor. în sus. Informațiune specială dă episcopul **Dr. Pavel Oprea.**

(46) 2-3

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și 4-5 p. m.

[448] 11- Director-șef

Dr. Cosmutza.

Picăturile de stomach ale lui Brády

cu Maica Domnului de Mariazell ca marcă de scutire

de aceea numite „Picături de stomach de Mariazell”, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, durere de cap și stomach, greață, colică, insomnie, anemie și galbinare etc. Se găsește în farmacii cu prețul — 90 bani și C. 1.60. 6 sticle cu C. 5.40, 3 sticle duble C. 4.80, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei”, Viena I. Fleischmarkt II. Depozit Nr. 5. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dnui de Mariazell, ambalage roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (4) 6-25

În Sibiu se află în depozit la: August Teutsch, Carl Morscher, Guido Fabritius.

Viță de vie altoită

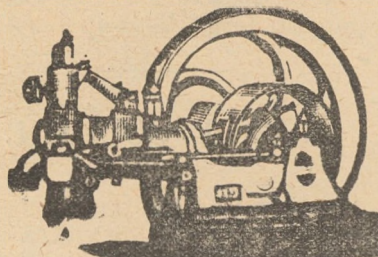
expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscută și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave. Proprietar: **FR. CASPARI,** Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit! Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de viță a și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 14-25

Fabrica drezdană de motoare

societate pe acții.
Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

Motoare și Locomobile

cu benzin, ulei crud, gaz, petrol, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltuieli de manare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

Ignác Gellért & Comp.

Budapest, Teréz körut 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. — Condiții de plată favorabile.

(408) 15-26

O vai!

O să mă înnece această tuse rea!

La tuse, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Depositar general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin”
Budapesta, VI., Váci körut 17.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, August Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhiller, Ludwig Binder, farmacia.

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pacți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) viță europeană și amer. cu și fără rădăcină. (Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & Comp
Pomicultura

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid. Trimiteti băieți la cursul practic de altoit.

„Mugurul”

îns. economică comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică-comercială

„Mugurul”

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Material disponibil în altoi peste

două (2) milioane.

— Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. —

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni plătite pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularii școalei de altoi.

(464) 13-

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnatoria de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mult ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(278) 20-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Requisite de scris

se pot procura de la

Librăria arhidiecezană